

Dünya Su Forumu Bülteni

5th WORLD WATER FORUM
İSTANBUL 2009

iisd | Reporting
Services

5. Dünya Su Forumu Günlük Raporu

5. Dünya Su Forumu Sekreteryası ve Uluslararası
Sürdürülebilirlik Gelişme Enstitüsü işbirliği ile yayınlanmıştır

ELEKTRONİK ORTAMDA [HTTP://WWW.IISD.CA/YMB/WATER/WORLDWATER5/](http://www.iisd.ca/ymb/water/worldwater5/)
YAYIN #7, CİLT 82, NUMARA 22, PAZARTESİ, 23 MART 2009

5. DÜNYA SU FORUMU ANA NOKTALARI: 22 MART 2009 PAZAR

5. Dünya Su Forumu müzakereleri Pazar öğleden sonra İstanbul'da sonuçlandı. Bakanlar sabahki sekiz yuvarlak masa toplantı özetlerini sunup bildirimleri kapanış oturumunda kabul ettiler. BM Dünya Su Günü kutlamalarına katılan katılımcılar daha sonra Forumun kapanış töreni için Bakanlara katıldılar.

Sekreterlik personeli Forum sonunda fotoğrafçılara poz verirken

DÜNYA SU GÜNÜ - SINIR AŞAN SULAR

Katılımcılar Sanjeev Chatterjee ve Ali Habashi tarafından yapılan "Bir Su" isimli ödül kazanan, 14 ülkede beş yıl süresince çekiminin devam ettiği belgeseli seyrettiler. Belgesel şu elektronik ortamdan indirilebilir: <http://1h2o.org/>.

BMEBİÖ'nün Genel Müdürü adına Uluslararası Hidrolojik Program'dan András Szöllösi-Nagy, "sınırları aşan havzaların

András Szöllösi-Nagy, Uluslararası Hidroloji Programı

küresel değişime adaptasyonunu "adli yüksek düzeyli yuvarlak masa oturumlarını anlattı. Sayın Szöllösi-Nagy, dünya çapında toplam 263 ortak su boşaltma havzası ve 273 yeraltı su havzası olduğunu ve bu havzalara 3 milyar insanın ihtiyacı olduğunu belirtti. Sayın Szöllösi-Nagy, suya ihtiyacı olan bu insanların ortak su kaynakları için büyüyen mücadeleden kaynaklanan

su ile ilgili anlaşmazlıkları önlemek için işbirliği ve dayanışma ilkelerinin benimsenmesi gerektiğini belirtti. Daha sonra Sayın Szöllösi-Nagy, işbirliğine ulaşmak için çok sayıda engeller arasında şunları saydı: kavramsal ve tarihi farklılıklar ve finans kaynaklarının yetersizliği; teknik ve kurumsal kapasite ve politik irade. Afrika Birliği Komisyonu'ndan (ABK) Rhoda Tumusiime, su ve çevre, sağlık ve ekonomik kalkınma arasındaki bağlantıların bilincin artırılması için eşsiz bir fırsat olduğunu; aynı zamanda ayrı ayrı ve beraberce uluslararası hedeflere nasıl ulaşılacağı konularının altını çizdi. Sayın Tumusiime, Afrika'nın büyük bir kısmının sınır

aşan su kaynaklarından tam anlamıyla faydalanmadığını, ayrıca ABK ve ortaklarının son zamanlarda bölgesel girişimleri kolaylaştırdığını vurguladı.

Yuvarlak masa görüşmeleri sırasında, sürdürülebilir sınır aşan kaynakların kullanımı için, geleceğin su yönetimine şekil vermek ve ülke ve bölgelerin en iyi uygulamalarından yararlanma konuları tartışıldı. Küresel Çevre Tesisi'nden (KÇT) Alfred Duda, KÇT ve ortaklarının rolünü vurguladı. Bunların arasında: güven artırmak ve işbirliği sağlamak için mali hüküm sürecini başlatmak, teknik destek ve üçüncü tarafların katılımlarının kolaylaştırılması bulunuyordu. Sayın Duda, sınır aşan anlaşmaların giderek iklim değişikliğini ele aldıklarını belirterek, havza kuruluşlarına KÇT desteğinin BM İklim değişikliği Çerçeve Sözleşmesi altında büyük proje uygulamaları sağlayacağını altını çizdi. Filistin Su Kurumu (FSK) Başkanı Shaddad Attilli, Ürdün Nehri'nin su havzasının paylaşımı için şu anda bölgedeki ihtilaftan ötürü sınır aşan anlaşmanın olmadığını belirtti. Kurum başkanı Mahmoud Abbas, sınırları aşan su kaynaklarına erişim için Filistinlilerin beklemeye zorlanmalarını gerektiğini söyledi. Sayın Abbas, 1997 BM Suyolları Sözleşmesinin yürürlüğe girmesi için daha çok ülkenin onaylaması çağrısında bulundu.

İsviçre Çevre Federal Ofisi'nden Sibylle Vermont Kongre'nin sınır ötesi kaynakları yönetmekte kullanılması için birçok teknik yönerge ve araçlar geliştirdiğini kaydetti. Kongre'nin ülkelerin ikili ve çoklu pazarlıklara girmelerini ve birleşik organlar kurmalarını zorunlu kılmasından dolayı işbirliğini teşvik ettiğini belirtti. BM Çevre Programı Yürütme Kurulu Başkan Vekili Angela Cropper organizasyonunun araştırma ve bilgi dağıtılması ve kurumsal kapasite kurma rolünün altını çizdi.

Stockholm Uluslararası Su Enstitüsü sözcüsü Anders Bertell, görüşmelerdeki bir takım kavramsal "uyumsuzlukların" altını çizdi. "Sınır ötesi" ve "Uluslararası"

Dünya Su Forumu Bülteni, Dünya Müzakereleri Bildirimi © <enb@iisd.org> yayıncısı olan Uluslararası Sürdürülebilir Gelişme Enstitüsü'nün (USGE) <info@iisd.ca> bir yayınıdır. Bu yayın Robynne Boyd, Claudio Chiarolla, Alexandra Conliffe, Tallash Kantai, Wangu Mwangi, Kate Neville, ve Anna Schulz tarafından yazılmış ve düzenlenmiştir. Fotoğrafçı Leila Mead'dir. Elektronik ortam yayını hazırlayıcısı Diego Noguera'dır. Türkçe versiyonu Marlen Kokaz-Roy, düzeltmeleri C. Jocelyne Kokaz-Muslu tarafından yapılmıştır. Editör Lisa Schipper'dir, Ph.D. <lisa@iisd.org>. USGE Haberleşme Servisi Direktörü Langston James 'Kimo' Goree VI'dir <kimo@iisd.org>. Bu toplantının kapsamı ile ilgili fonlar 5. Dünya Su Forumu Sekreterliği tarafından temin edilmiştir. USGE'ye 161 Portage Avenue East, 6th Floor, Winnipeg, Manitoba R3B 0Y4, Canada; tel:+1-204-958-7700, fax:+1-204-958-7710 bilgilerinden ulaşabilirsiniz. Bültendeki görüşler yazarların görüşleri olup USGE'nin konu ile ilgili görüşlerinden farklı olabilir. Bültenin alıntılar gerekli akademik referanslar verilerek başka yayınlarda kullanılabilir. Bültenin elektronik kopyaları e-posta listelerine (HTML ve PDF formatları ile) gönderilecektir. Aynı Bültenle <<http://www.iisd.ca/>> adresinden de ulaşabilirsiniz. Bültenle ilgili bilgi edinmek ve bültenle ilgili haberleşme hizmetleri için, USGE Direktörü <kimo@iisd.org>, +1-646-536-7556, 300 East 56th St., 11A, New York 10022, United States of America ile temasa geçiniz. 5. Dünya Su Forumuna katılan USGE ekibine <alexandra@iisd.org> e-posta adresinden ulaşabilirsiniz.

Soldan-Sağa: Sibylle Vermont, BMAEK Sınırşan Suyollarının ve Uluslararası Göllerin Korunması ve Kullanımı Kongresi Başkan Yardımcısı; Angela Cropper, BMÇP Genel Başkan Yardımcısı; ve Shaddad Attili, Filistin Su Otoritesi Başkanı

sular arasındaki ve devlet egemenliği ve kaynakların birlikte yönetilmesi arasındaki uyumsuzluklar bunlar arasındaydı. Sınır ötesi kaynaklar konusunda sadece ulusal sınırları gözetmek değil aynı zamanda federal, bölgesel, etnik ve kültürel ayrımları da gözetmek görüşmeler yapma çağrısında bulundu.

Katılımcılar sınır ötesi kaynaklar üzerine olan anlaşmazlıkların yönetiminde kullanılabilir, var olan uluslararası enstrümanların rolünü tartıştılar. Bu esnada, şu konuların üzerinde durdular: BM Avrupa Ekonomik Komitesi tarafından hazırlanan Çevresel Etkileri Değerlendirmeleri yürütmekte kullanılacak genel bir çerçeve; BM Su Yolları Bildirisi bünyesindeki hakem sözleşmeleri ve ilgili uluslararası yasa araçlarını; sınır ötesi düzeydeki birleşik su kaynakları uygulaması için olan BMÇP talimatları; ve sınır ötesi su kaynakları yönetiminde kullanılacak metod ve uygulamalar konusunda bir BMEBİÖ 'araç kutusu'.

Güç asimetrisi ve devletler dışındaki paydaşların sınır aşan anlaşmalara katılımlarını artırmak için gerekli olan mekanizmalar hakkında oturumcular aşağıdaki unsurlara değindiler: kuvvetli toplum enstitüleri kurmanın önemi, finansman danışmanlığı süreçleri, geleneksel su ve çevre bilincini eğitim programlarında ele almak, ve dış etkenlerin taraflar arasındaki iletişimi kolaylaştırmadaki rolünü değerlendirmek.

Kapanış yorumlarında Birleşmiş Milletler Su Başkanı Pasquale Steduto gençliğin forumdaki etkin katılımına değindi ve eğitimin çevre sorunları konusunda bilinçli liderler ve yeni nesiller yetiştirilmesindeki önemini vurguladı.

BAKANLAR OTURUMUNUN KAPANIŞI

Bakanlar oturumunun kapanışı katılımcılardan gelen yorumlarla başladı. Etiyopya, Bakanlar Deklarasyonunun sınır aşan suyu ile ilgili 16. Maddesinde yer alan "mevcut anlaşmalara uyum" ilkesinden vazgeçilmesini istedi.

BAKANLAR OTURUMU YUVARLAK MASA

OTURUMLARININ ÖZETLERİ: Sekiz tanesi yapılan bakanlar oturumuna başkanlık yapan oturumcular, kendi oturumlarında varılan sonuçları özetlediler. Bakanlar yuvarlak masa oturumunda "tatlı su kıyı bölgeleri"ni tartıştılar ve bu konuda uluslararası hukuki çerçeve düzenlemelerinin olduğunu ama uygulamanın zayıf idare nedeni ile yetersiz kaldığını belirttiler. Entegre okyanus ve kıyı yönetimi için bölgeler altı inisiyatiflerin ve uluslararası stratejilerin önemine değindiler.

"Su ile ilgili afetlerin etkilerinin azaltılması" konusunda bakanlar açık oturumu su ile ilgili afetler ve riskin azaltılması, ulusal sel ve kuraklık yönetimi planları, bilgi paylaşımı, verilerin toplanması ve veri belirleyici unsurların uyumlu duruma getirilmesi, önleyici tedbirlerin uygulanması için güçlü politikalara ihtiyaç olduğunu belirlediler.

"Su ve iklim değişimi gündemlerini birbirine bağlamak" ile ilgili yuvarlak masa oturumunda devlet temsilcileri uyumun artan önemine, değişik bölgelerin ihtiyaçlarına, ve zararın azaltılması ve uyum ile ilgili sinerjileri anlattılar. İklim değişimine uyum sağlamak için yatırımın varlığını temin etmek için finansman mekanizmalarını geliştirmek, kamu bilincini kullanarak eylem planlarını faaliyet geçirmek, bilim ve teknoloji gelişimi konusuna yatırımda bulunmak konularının çok önemli olduğu iletildi. Suyun planlama ve eylem için bir çerçeve oluşturması gerektiği ve suyun Eylül 2009 yılında Üçüncü Dünya İklim Değişimi Konferansında ve 2009 Aralık ayında Kopenhag'da yapılacak olan iklim değişimi görüşmelerinde de kullanılması gerektiğini anlattılar.

"Enerji için su ve su için enerji" adlı yuvarlak masa oturumunda taraflar arasında su ve enerji sektörleri arasında uyumlu çalışmak ve entegrasyon sağlamak, suyun birden çok kullanım imkanı, su kaynakları havza seviyesinde ESKY ilkelerini kullanarak yönetmek, ve çevresel etki değerlendirmeleri kullanarak su projelerini sürdürülebilir kalkınmaya uygun yapmak konuları tartışıldı. Oturumda Dünya Su Forumu ve Dünya Enerji Forumu arasındaki bağların güçlendirilmesi ve su ile enerji konularını ele alan diğer uluslararası süreçlerle de daha yakın iletişim teşvik edildi.

"Su altyapısı ve enerji hizmetleri finansmanı" konusundaki bakanlar yuvarlak masa oturumu ulusal finansal plan ve stratejiler geliştirmenin ve uygulamanın önemi, tekliflerin finanse edilebilirliklerinin geliştirilmesi, kamu-özel ortaklıklarını geliştirmek, finansal planlama için ülke kapasitesini geliştirmek gibi konular üzerinde durdu. Ayrıca finansal krizin faaliyete geçmemek için bir özür olmak yerine verimi artırmak için bir inisiyatif olması gerektiği vurgulandı.

Kapanış töreninden müzisyenlerin sunumu

“Afrika’da su gelişimi” ile ilgili bakanlar yuvarlak masa oturumunda bakanlar gelişimi uygulamak ve denetlemek için uygun mekanizmaların önemine, geleneksel cinsiyet yaklaşımlarına, bölgesel entegrasyona, mevcut araçları kullanarak su ve sanitasyon teminin iyileştirilmesine, ve BKHyı gerçekleştirmek üzere finansmanı artırmanın önemine değindiler.

“Yiyecek için su ve yoksulluğu yok etmek” konusunda bakanlar tarım için suyun sektörler arası boyutuna eğildiler ve tarımın diğer herhangi bir sektörden daha çok su kullandığını anlatmışlardır. Tarım için suyu bir öncelik yapmanın önemine, teknolojiye yatırım yapmanın önemine, altyapıyı iyileştirmenin önemine güney-güney işbirliği dahil olmak üzere işbirliğini artırmanın önemine, tarımsal paydaşların karar alma sürecine katılımlarını sağlamanın önemine değindiler. Ayrıca iklim değişimi konusunun ve yatırımları artırmak ve mobilize etmek için uygun finansman temini konularının kritik olduğunu belirttiler.

“Uluslararası sanitasyon yılının (USY) ötesinde ve su ve sanitasyon hakkının uygulanması” konusundaki yuvarlak masa oturumlarında temsilciler USYnin kamu bilincini artırmakta yararlı olduğunu ancak dar gelirli kullayan politikaların daha yenilikçi olmaları ihtiyacını, verimli ulusal politikaların ve finansman rejimlerinin üretilmesinin önemini ve BKHyı ulaşmak için kaynakların mobilize edilmesi gereğini anlattılar. Su hakkı da oturumda tartışıldı. Bakanlar Dördüncü Dünya Forumundan bu yana su ve sanitasyona erişim hakkının çok dikkat çektiğini ve bu hakların BKHlere ulaşmak açısından kritik olduklarını söylediler. Bakanlar bazı ülkelerin su hakkını anayasal bir hak olarak ulusal hukuki düzenlemelerle koruduklarını da sözlerine eklediler. Bazı bakanlar İstanbul Bakanlar Deklarasyonunun suyun ve sanitasyonun bir insan hakkı olduğu konusunu yeterince tanımadığını savundular. Başka bazı bakanlar ise İnsan hakları Konseyi Bağımsız uzmanının raporunun sonucu alınmadan güvenilir içme suyu ve sanitasyona erişimin bir insan hakkı olarak tanınmasının açık olarak ifade edilmesinin yükümlülüğünün erken olacağını dile getirdiler.

ANA PAYDAŞLARIN YUVARLAK MASA

OTURUMLARINA CEVAPLARI: Su ve sanitasyona erişimin korunması konusunda Cinsiyet ve Su Ortaklığı grubundan bir temsilci Bakanlar Deklarasyonunun zaman içinde geri gittiğini savundu. Temsilci, halkını korumanın ve özellikle de en savunmasız halkı korumanın devletin rolü olduğunu ilettiler. Temsilci her insana belli bir miktarda bedava su temin etmenin gerekli olduğunu ve her çocuğun ve özellikle de kız çocuklarının özel ihtiyaçları da göz önüne alınarak güvenli sanitasyona hakları olduğunu sözlerine ekledi.

Su için Ticari Faaliyet’ten bir temsilci suyun ticaret için kritik derecede önemli olduğunu, ticaretin de ekonomi ve iş imkanları için aynı önemi taşıdığını bildirdi. Temsilci su, enerji ve yiyeceğin birbiri ile ayrılmaz bir bağ olduğunu ve diğer teknolojilerin kıyı bölgelerinde su ile ilgili sorunları çözmek için müsait olduklarını anlattı. Temsilci finansman konusunda Dördüncü Dünya Forumundan bu yana gelişme kaydedildiğini de sözlerine ekledi.

Kamu Kuruluşları ve ticari sendika temsilcileri BM faaliyetleri kapsamında da Dünya Su Forumu benzeri forumların düzenlenmesi ihtiyacı üzerinde durdular. Böyle forumların su ve sanitasyon hakkı üzerinde bağlayıcı sonuçlar doğuracaklarını ilettiler. Kamu kuruluşları ve ticari sendika temsilcileri su işçilerinin de rollerini göz önüne alarak devletleri sürdürülebilir suya erişim ve sanitasyon hakkı için gerekli araçları kullanmaya davet ettiler.

BAKANLAR DEKLARASYONU RESMİ

ADAPTASYONU: Hindistan Forum’un Birleşmiş Milletler 2009 iklim değişikliği müzakerelerine güçlü bir mesaj yollaması gerektiğini belirtti. Aynı zamanda bütün ulusların iklim değişikliklerinde olayı ortak etkilenmelerine karşı iklim değişiklikleri hakkında ayrı birer görevleri olduğunu ve iklim değişikliklerine karşı daha güçlü bir çalışma yapılması gerektiğinde de belirttiler.

5. Dünya Su Forumu’ndan çıkan en önemli neticelerin Bakanlar Deklarasyonu ve İstanbul Su Konsensüs’ü olduğunu belirten Türkiye Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu Bakanlar Bildirisinin resmi olarak benimsenesi çağrısında bulundu. Sayın Eroğlu taslağın 4 Mart 2009’da tamamlandığını ve bu taslağın uzun bir hazırlık sürecinin son belgesi olduğunu ve bazı temsilciler tarafından talep edildiği üzere tekrar görüşmeye açılmayacağını bildirdi. Sayın Eroğlu taslağı yapmaya yardımcı olan herkese teşekkür etti ve uygulamaya konulduğu takdirde çok başarılı olacağını sözlere ekledi.

Bakanlar Deklarasyonu taraflar arasında şu taahhütleri bulunduyor:

- BKH hedeflerine ulaşım için daha yoğun destek
- Nehir havzalarında ESKY uygulanması
- Su-talebi yönetiminin geliştirilmesi
- Ekosistemlerin korunması, esnekliği artırma ve çevre akışını korumak
- Su nedeni ile olan doğal afetlerin engellenmesi ve cevaplandırılması
- Birleşmiş Milletler sistemi kapsamında suyun temel bir ihtiyaç olduğunu ve insan hakları üstünde konu ile ilgili gerekli çalışmanın yapılmasını sağlamak
- Gelişim planlamalarında su ve sanitasyona gerekli önceliğin verilmesi
- Sınır aşan su kaynaklarının korunmasında ve sürdürülebilir kullanımda gerekli önceliğin verilmesi
- Sınır aşan su kaynaklarının korunmasında ve sürdürülebilir kullanımda gerekli olan iş birliğini sağlamak
- Uyuşmazlık durumlarında su kaynaklarının uluslararası yasalar tarafından korunmasına gerekli saygının gösterilmesi

Forum sırasında en çok konuşulan 15. madde suyun temel bir insan hakkı olması idi. Bazı ülke katılımcıları suyun ve sanitasyonun temel insan hakkı olduğunu ve suyun kültürel değerinin de göz önüne alınması gerektiğini aynı zamanda yerel halkın su yönetimine dahil edilmesi gerektiği çağrısında bulundular.

Soldan-Sağa: Oktay Tabasaran, 5. Dünya Su Forumu Genel Sekreteri, ve Veysel Eroğlu, Türkiye Çevre ve Orman Bakanı, katılımcılara Türk atasözü söylerken

Kapanış törenindeki genç delegeler

KAPANIŞ BİLDİRİSİ: Dünya Su Konseyi Başkanı Ger Bergkamp su gündeminin hükümetler tarafından ön safhalara getirilmesini diledi. Sayın Bergkamp Dünya Su Konseyinin kapasite kalkınması taahhütlerini yerine getirmek için gerekli yardımları da yapacaklarını sözlerine ekledi.

Türkiye Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu bu Forumun 120 farklı ülkeyi bir araya getirdiği gibi su sorunları, ve sürdürülebilir kalkınma için su yönergeleri yaratmaya da yardımcı olduklarını belirtti. Sayın Eroğlu bu Forumda alınan karar ve uygulamaların “Barış, kardeşlik ve işbirliği” için bir platform olduğunu belirterek sözlerine son verdi.

FORUM KAPANIŞI

GENÇLİK FORUMU DEKLARASYONUNUN OKUNMASI: Genç delegeler Dünya Su Forumu’ndaki katılımlarının savunmasızlıklarından değil kapasitelerinden dolayı olduğunu ilettiler. Ayrıca genç delegeler bu Forumda paydaş olmak yerine ortak olmak istediklerini bildirdiler. Bakanlık Deklarasyonu’ndaki su temel bir insan hakkı olduğunu daha açık olması gerektiğini söylediler.

Daha sona 25 ayrı ülkeden katılan genç katılımcılar tarafından yazılmış olan Gençlik Deklarasyonunu okudular. 5. Dünya Su Forumu temalarına göre düzenlenmiş Deklarasyon şu şekilde açıklandı:

- Kopenhag’da olacak 2009 Birleşmiş Milletler iklim değişikliği müzakereleri’ne 5. Dünya Su Forumundaki önerilerin götürülmesi
- Ulusal yasalarda temiz, uğraşılır, emin ve kolayca ulaşılabilir suyun temel bir insan hakkı olduğunun konulması
- Katılım olmadan iyi idare olamayacağı
- Hükümetlerin kayıtsız şartsız ödeyebilme kapasitesi olan veya olmayanlara içme suyu sağlaması gerektiği ve
- Eğitimleri konusunda karar verilme aşamasında gençlerinde katılımının cinsiyette duyarlı ve güncel sosyal mücadelelere uygun katılımlarının sağlanması

KYOTO DÜNYA SU BÜYÜK ÖDÜLÜ: Japonya Küresel Çevre Politikaları Yöneticisi Hitoshi Ohshima Kyoto Dünya Büyük Su Ödülünü grassroots faaliyetlerini sürdüren bir sivil toplum örgütüne verdi. Ödül Jüri Başkanı William Cosgrove finale kalan son 10 yarışmacının da kadınlar ve gençliği çok çeşitli projelerine katmış olduklarını belirtti. Sayın Cosgrove finalistlerin yapmış olduğu bu öncülüğe iyimserlik ile yaklaştı ve Foruma katılan politikacıların da bu konulara destek vermelerini istedi. Sayın Cosgrove ödülü Hindistan’dan Su Sınırı Çizgisi Organizasyon Tröst’a (Watershed Organization Trust) verdi. Marcella D’Souza ödülü kabul etti ve suyun birleştirici bir güç olması gerektiğini sözlerine ekledi.

Kyoto Dünya Büyük Su Ödülü galibi

KAPANIŞ KONUŞMALARINI: Beşinci Dünya Su Forumundan Oktay Tabasaran, Forumda elde edilen bilgilerin ve ulaşılan sonuçların İstanbul’un dünyaya verdiği hediye olacağını bildirdi. Sayın Tabasaran Forumda kadınların da adilane bir şekilde katıldıklarını anlattı. Sayın Tabasaran DSI, DSK, İstanbul Su Örgütü, İstanbul Belediyesine Forumu destekledikleri için teşekkürlerini iletti. Ayrıca Sayın Tabasaran Su Örgütü, Dünya Su Konseyi ve Forumun düzenlenmesine katkıda bulunan binlerce kişiyi de yardımlarından dolayı tebrik etti.

Kapanış yorumlarında, Dünya Su Konseyi Başkan Yardımcısı Ben Braga, su ile ilgili sorunların yeni düşünme şekilleri ve somut eylemlerle çözülmeyi hak ettiğini anlattı. Sayın Braga, Beşinci Dünya Su Forumunun açık ve demokratik katılımı ve bilgi paylaşımını destekleyici yeni bir süreç

Ben Braga, DSK Başkan Yardımcısı

başlattığını bildirdi. BM Çevre Programı geçmiş Genel Müdürü Klaus Toepfer, Beşinci Dünya Su Forumunun hazırlanmasının üç yıllık bir süreci kapsadığını söyledi. Sayın Toepfer BM Çevre Programının “Yeni Yeşil Eylem Planı”nı anlatırken bunun ekonomik krizi sürdürülebilir olarak açıklayan bir yöntem olduğunu da sözlerine ekledi. Sayın Toepfer katılımcıları kadınları su yönetimindeki rolünü tanıdıklarından ötürü övdü.

Çölleşme süreci konusunda ise hem su hem de çölleşme ile ilgili sorunların Kyoto sonrası bir çerçevede ortak olarak incelenmeleri gerektiğinin önemini de vurguladı.

Dünya Sağlık Örgütü eski Genel Müdürü Tomris Türmen temiz su ve pis su arıtım sistemlerinin bilim adamlarının en önemli buluşu olduğunu belirtti. Sayın Türmen daha iyi sürdürülebilirliği olan gelecek için BKH hedeflerinin uygulanmasının öneminden bahsetti.

Türkiye Orman Bakanlığı Müsteşarı Hasan Sarıkaya şöyle konuştu: “Su biz olmadan var olabilir ancak insanlar su olmadan var olamaz”. Sayın Sarıkaya Forumda bahsedilen en büyük sorun suyu en iyi idare etmenin sorusu olduğunu belirtti ve katılımcıları demokratik ve şeffaf katılımlardan dolayı tebrik etti. Sayın Sarıkaya Forumun suyu ve su ile ilgili iyi yönetim politikalarını politik gündemin ön safhalarına çekmek hedefini ulaştığını bildirdi. Sayın Sarıkaya ilgili paydaşların İstanbul Forum’u sonrasındaki faaliyetlerini değerlendirmek üzere Dünya Su Konseyinin göstergeler hazırlamasını teklif etti. Sayın Sarıkaya öğleden sonra 1:45 itibarı ile Forum’un kapandığını ilan etti.